

עניין: כיון שהגיע קיצו של אדם הכל מושלים בו

חידושי אגדות מהר"ל

הכל מושלין עליו. מפני (שם). ואמר ר' אלכסנדר
 שנסתלק ממנו שמירתו אמר ר' חייא בר אבא ואמרי
 מלמעלה, כי האדם יש לו לה א"ר יהושע בן לוי כיון
 מזל מלמעלה. ועוד כי אין שהגיע קצו של אדם הכל
 לך אדם שאין לו מקום מושלין בו.
 בפני עצמו, ואין דבר נכנס לתוך מקום חבירו לדחות אותו, וכיון שהגיעו
 קצו שוב אין לו מקום בעולם הנה וכיון שאין לו
 מקום בעולם הנה נכנס כל אחד ברשותו ומושל
 עליו שכבר נסתלק מעליו מה שאין אחד נוגע במוכן
 לחבירו, ודבר זה פשוט וברור.

עיון יעקב

ועזריה שהיו צדיקים גמורים: כיון שהגיע קצו של אדם
 הכל מושלין בו. הטעם כדאיתא ברבבה בראשית פ' ח'
 על פסוק [בראשית א] ורדו בדגת הים א"ר יעקב את
 שהוא בצלמינו וכדמותינו ירדו באת שאינו בצלמינו
 כדמותינו ע"ש וכיון שהגיע קצו של אדם כבר סר צלם

והדמות ממנו לכך הכל ימשלו בו ועי"ל כיון שהגיע קיצו מדת הדין מתוח עליו

רבינו בחיי פרשת שלח במדבר יד, ט

והרמב"ן ז"ל פירש סר צלם מעליהם, שהוסר הצל

מעל ראשם, ממה שידוע כי בליל החותם

הגדול של הושענא רבה, הוא יום כ"ו לבריאת

עולם, לא ימצא צל לראש מי שעתיד למות באותה

שנה, וזה כאלו אמר כבר נגזרה עליהם מיתה.

זאת כוונתו, ואע"פ שאינו לשונו. ונראה כי זאת

כוונת הכתוב שאמר (שם ב) עד שיפוח היום ונסו

הצללים, יאמר כי כשהגיע הזמן שיפוח האדם ויצא

הרוח מפיו אז יסתלק צלו ויתקרב לצל של השם

הרשום בארבע התיבות, שכתוב בו (תהלים קכא)

ה' צלך. ולפי זה היה יכול לומר ונס הצל, אבל

אמר ונסו הצללים כי הם שנים באדם, בכואה,

ובכואה דכואה.

רמב"ן פרשת שלח במדבר יד, ט

אבל יתכן שירמוז הכתוב, למה שנודע כי בליל
 החותם⁸⁴ לא יהיה צל⁸⁵ לראש האיש אשר ימות
 בשנה ההיא⁸⁶, לכך יאמר כבר סר צלם מעליהם
 שנגזר עליהם מיתה, וה' אתנו, כי הוא השוכן
 בקרבנו ועושה לנו נסים ונפלאות לעיני כל רואה,
 על כן אל תיראום.

